

Årsplan 2020/2021

Espira Moster barnehage

Innhold

<u>Velkommen til Espira Kunnskapsbarnehagen!</u>	2
<u>Visjonen til barnehagen</u>	3
<u>Eit spennande pedagogisk innhald</u>	3
<u>Mat og måltid</u>	4
<u>Om barnehagen</u>	4
<u>Kva er ein årsplan?</u>	6
<u>Innhold og oppgaver i barnehagen</u>	6
<u>Barnehagens verdigrunnlag</u>	6
<u>Livsmestring og helse</u>	7
<u>Barnehagens formål og innhold</u>	8

<u>Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg</u>	8
<u>Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek</u>	9
<u>Barnehagen skal fremme danning</u>	10
<u>Barnehagen skal fremme læring</u>	13
<u>Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap</u>	14
<u>Barns medvirkning</u>	15
<u>Samarbeid med foreldrene</u>	16
<u>Overganger</u>	17
<u>Når barnet begynner i barnehagen</u>	20
<u>Overganger innad i barnehagen</u>	20
<u>Overgang barnehage og skole</u>	20
<u>Barnehagen som pedagogisk virksomhet</u>	21
<u>Planlegging</u>	21
<u>Vurdering</u>	21
<u>Espira BLIKK</u>	21
<u>Spireportalen</u>	22
<u>Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte</u>	22
<u>Barnehagens arbeidsmåter, progresjon og barnehagens digitale praksis</u>	23
<u>Espiras satsinger på de yngste og de eldste barna</u>	23
<u>Småspirene</u>	23
<u>Barnehagens fagområder</u>	28
<u>Espiras satsingsområder</u>	28
<u>Vedlegg</u>	25
<u>Espiras standard for når barnet begynner i barnehagen</u>	30
<u>Espiras standard for når barnet bytter avdeling</u>	31
<u>Skolespira-standarden</u>	32

Velkommen til Espira Kunnskapsbarnehagen!

Espira vil gi barna ein fantastisk start på livet! Barnehagen skal i nært samarbeid med heimen gi barna ein trygg kvardag prega av meistring, leik, læring og glede. Espira består per 1.3.2020 av 104 barnehagar i rundt 50 kommunar.

Kva inneber det at vi er ein kunnskapsbarnehage?

Espira Kunnskapsbarnehagen har som visjon å leie utviklinga av barnehagane i framtida. Det skal vi gjere ved å drive barnehagar med høg kvalitet. Vi trur at ein viktig nøkkel til kvalitet i barnehagen er kompetente tilsette som omset eit forskningsbasert kunnskapsgrunnlag om barn og barndom til god praksis i samspel med barna.

Visjonen til barnehagen

Visjonen er ei leiestjerne for korleis barna skal ha det i barnehagen, og for kva vi tilsette skal gjere. I Espira skal alle barn bli møtte med positive haldningar og anerkjenning, kvar dag, av alle tilsette.

Eit spennande pedagogisk innhald

I Espira skal alle barn møte vaksne som viser omsorg, støttar, engasjerer og inspirerer.

Barnesynet til Espira er sjølv hjartet i Espira-barnehagane og handlar om korleis vi ser på barna og rolla vår som vaksne i barnehagen.

Barn er fylte av fantastiske evner og eigenskapar. Dei søkjer heile tida å skape mening i samhandling med omverda. Barna i barnehagane våre skal oppleve oss som deltakarar i meningsskapinga i eit trygt, omsorgsfullt og inspirerande miljø.

I det pedagogiske arbeidet til Espira, og i dei pedagogiske miljøa, byggjer personalet på det barna er opptekne av og interesserte i. Alle barnehagar skriv årsplan for det pedagogiske arbeidet. I tillegg synleggjer kvar barnehage kva for prosjekt, tema og fagområde dei jobbar med, i planar og dokumentasjon av arbeidet.

Felles for alle Espira-barnehagane er at dei følgjer barnehagelova og rammeplanen for innhaldet i og oppgåvene til barnehagen.

Barnehagelova gir overordna føreseigner for tilbodet, mens rammeplanen gir retningslinjer for innhaldet i og oppgåvene til barnehagen.

Mat og måltid

I Espira ønskjer vi at barna skal tileigne seg gode vanar, haldningar og kunnskapar når det gjeld kosthald, hygiene, aktivitet og kvile. Det barna et og drikk i barnehagen, utgjer ein stor del av kosthaldet deira. Barnehagen påverkar derfor i stor grad matvanane, kosthaldet og helsa til barna.

Dette ansvaret tek vi på alvor, og derfor har vi sett oss desse måla:

- Barna skal få alle måltid serverte i barnehagen (frukost, lunsj og eit enkelt ettermiddagsmåltid).
- Dei skal få tilbod om frukt, grønsaker og/eller bær til alle måltid.
- Vi skal leggje vekt på å skape god stemning og ha gode samtalar under måltida, og vi skal oppmuntre barna til å vere nysgjerrige på ulik mat og ulike smakar.

Om barnehagen

Espira Moster opna 28.02.05 og me opna ein eigen avdeling for Skulespirene (førskulebarna) 15.08.09. Me har fem avdelingar med plass til ca 100 barn i aldersgruppa 0 – 6 år. Barnehagen ligg på Mosterhamn i Bømlo kommune. Barnehagen ligg i naturskjønne omgivelsar - nær skog, mark og sjø. Den ligg like ved Moster Grendapark og Moster barne- og ungdomsskule. Me har eit stort uteleikeområde - planert og natur – 2 grillhytter på området. Me disponerar eit stort skogsområde ved barnehagen, og der har me eigen Finnstad Lavo. Barnehagen ligg i kort avstand til Moster Amfi, som me bruker i det pedagogiske arbeidet vårt - tema og turar.

Avdelingane våre:

- 0 – 3 år : Tussi og Ole Brumm
- 3 – 4 år : Nasse Nøff og Tigergut
- 5 – 6 år : Petter Sprett
- Espira Moster er ein privat barnehage i Espira Gruppen. Espira er ein del av Academedia, Nordens leiande barnehage- og utdanningsaktør. Meir informasjon finn ein på www.espira.no

Fakta om barnehagen

- Opningstid kl. 06.30 - kl. 16.45
- Ope 12 månader i året.
- Fullkosttilbud
- Matprosjekt – sunt kosthold
- Foreldrebetalinga følg dei statlege satsane
- Vogner og bleier er inkludert
- Sos – barnebyar
- Barnehagen har Miljøfyrtårn sertifikat
- Barnehagen samarbeidar med Forskarfabrikken.
- Barnehagen har eige hus for Skulespirene(førskulebarna)
- Barnehagen har Facebook-side
- Dagleg leiar: Sylvi Sivertsen – Mob. 926 48 375

Kva er ein årsplan?

I rammeplanen for innhaldet i og oppgåvene til barnehagen står det:

Årsplanen er ein arbeidsreiskap for barnehagepersonalet og dokumenterer vala og grunngivingane til barnehagen.

Årsplanen skal vise korleis barnehagen vil arbeide for å omsetje formålet og innhaldet i rammeplanen og dei lokale tilpassingane i pedagogisk praksis.

Innhold og oppgaver i barnehagen

Barnehagens verdigrunnlag

Ifølge rammeplanen skal barnehagens verdigrunnlag formidles, praktiseres og oppleves gjennomgående i barnehagens pedagogiske arbeid. Rammeplanen konkretiserer verdigrunnlaget ved å løfte noen områder som skal prege barnehagens arbeid gjennomgående. Disse er: demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling og likeverd, bærekraftig utvikling og livsmestring og helse.

Slik arbeider vi med barnehagens verdigrunnlag i praksis:

- Ein av dei viktigaste oppgåvene til personalet er å skapa eit godt grunnlag for personleg og kulturell identitet hos barna. Me skal i nært samarbeid med barna sine foreldre/føresette gje barna ein trygg og god start på livet. Barnehagekvardagen skal vera prega av meistring, glede og humor i eit sosialt og kulturelt fellesskap. Heilt frå starten av blir barnet påverka av menneska og miljø rundt seg, og barnet påverkar miljø. Samspel med andre – barn og vaksne - har derfor stor betydning for barnet si utvikling på alle områder. Personalet skal vera på logga, trygge og til stades heile tida, for å gje barna god trivsel, trygghet, livsglede, eigenverdi og førebyggja krenking og mobbing. Personalet skal lytte til og ta barna på alvor, og møta følelsane deira og setja ord på følelsane.
- Barnehagen jobber etter Espira sitt barnesyn.
- Espira Moster er ein miljøfyrtårnbarnehage, og me lærer barna å ta vare på alt rundt seg – seg sjølv, kvarandre, dyr og naturen.
- Espira Moster er med på Espira sitt arbeid med SOS-barnebyar – barnehageprosjekt i Zimbabwe.
- Personalet skal bruke visjon og verdiane til Espira i måtar me møter andre menesker.

Livsmestring og helse

I rammeplanen står det at barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette. Personalet skal ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep og vite hvordan dette kan forebygges og oppdages.

Slik arbeider vi forebyggende og helsefremmende:

- Trygge voksenkontakter – god omsorg - sjå alle barna – fremja likeverd og likestilling - være på logga.
- Personalet skal sjå, snakka og forholde seg til alle barna med respekt, slik at dei bidrar til at alle får tru på seg sjølv og sin eigenverdi. Me har eigen plan for verdiformidling og me jobbar med “Være saman”.
- “Eit positivt sjølvbilde er grunnleggjande, barna må få oppleve seg sjølv som verdifulle og godtatt av andre” . Dette er Espira Moster sitt pedagogiske grunnsyn.
- Bevisstgjerung av personalet – gjevnleg ta opp – kva er krenking og mobbing. Snakka med barna om slike ting. Me har eigen plan mot krenking, mobbing og utestenging. Me er med i ei kommunal satsing - “ Inkluderande barnehage – og skulemiljø”.

Barnehagens formål og innhold

Ifølge rammeplanen skal barnehagens innhold være variert og allsidig og tilpasses enkeltbarn og barnegruppen. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. Rammeplanen har mål for personalets arbeid innen alle disse områdene.

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg

Personalet i barnehagen skal:

- ivareta barnas behov for fysisk omsorg, inkludert behov for ro og hvile
- legge til rette for at barna kan knytte seg til personalet og til hverandre
- sørge for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen
- møte alle barn med åpenhet, varme og interesse og vise omsorg for hvert enkelt barn
- være lydhør for barnas uttrykk og imøtekomme deres behov for omsorg med sensitivitet
- støtte og oppmuntre barna til å vise omsorg for andre og til selv å kunne ta imot omsorg
- bidra til at barna kan utvikle tillit til seg selv og andre

Slik arbeider vi for å ivareta barns behov for omsorg:

- La barna få ro og kvile når me ser dei treng det. Faste kvilestunder. Ha ein stad der barna kan finne ro og stillheit.
- Ha samlingstund der barna får felles oppleving, kjenne på samhørighet. Innhald og aktivitet må tilpassast alder og modning.
- Lesegrupper, samtalegrupper og leikegrupper tilpassa alder og modning.
- "Boka mi" - bli kjent med kvarandre gjennom bilde og tekst.
- Gode relasjonar mellom barn og vaksne og barn – barn.
- Godt samspel med andre – barn og vaksne. Er viktig for barna si utvikling på alle områder.
- Personalet skal alltid møte barna med eit smil, være omsorgsfulle, rause, oppmerksame, sjå alle, anerkjenne alle og være pålogga. Personalet skal vera gode rollemodellar.
- Personalet skal rosa/gje tilbakemeldingar på ønska åtferd - det me har fokus på, det får me meir av.
- Personalet skal anerkjenna barna sine følelsar- setja ord på dei.
- Verdiformidlingsplan.
- "Være saman" - Eit kompetanseløft for tidleg innsats og endringsarbeid i barnehagen. Gjennom å arbeide med "Være saman" skal dei vaksne jobbe mot ein felles vaksenstil - autoritativ - som vil sei at ein skal vera varm og grensesetjande og ha gode relasjonar til kvart enkelt barn.

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

Personalet i barnehagen skal:

- organisere rom, tid og lekemateriale for å inspirere til ulike typer lek
- bidra til at barna får felles erfaringer som grunnlag for lek og legge til rette for utvikling av leketemaer
- fremme et inkluderende miljø der alle barna kan delta i lek og erfare glede i lek
- observere, analysere, støtte, delta i og berike leken på barnas premisser
- veilede barna hvis leken medfører uheldige samspillsmønstre
- være bevisst på og vurdere egen rolle og deltakelse i barnas lek
- ta initiativ til lek og aktivt bidra til at alle kommer inn i leken

Slik arbeider vi for å ivareta barnas behov for lek:

- Utviklingsområde Espira Blikk – me jobbar med det pedagogiske miljø - me jobbar med å lage leikemiljø som inspirerer, utfordrar og overraskar barna. Personalet jobbar med dette i gruppearbeid på tvers av avdelingar på planleggingsdagar, personal – og avdelingsmøter.
- Læring skjer gjennom lek og me byggjer vidare på barna sine interesser i planar og leikemiljø.
- Leiker og utstyr skal vera tilgjengeleg for barna.
- Personalet skal delta i lek for å inspirera barna, og dei skal vera aktive, undrande og opne.
- Dela opp i leikegrupper.
- Dela avdelingane opp i “leikesoner”, der kvar sone stimulerer til lek. Eks.: “Heimekrok”, “Klossar”, “Tumleleik”, tog/bilar osv. Laga frisørsalong, butikk, fiskekrok m/båt osv.
- Personalet skal støtta opp om den viktige frileiken.
- Gjennom lek byggjer barn og vaksne gode relasjonar, og det at dei vaksne er til stades og er engasjerte, kan barna i barnehagen få knytte vennskap og gode relasjonar.
- Personalet skal ha fokus på barna si medverknad og vera fleksible.
- Personalet skal gripa her og no situasjonar, undra oss og finna svara saman med barna.
- Prosjektarbeid ut i frå barna sine interesser. Eks.: Steinprosjekt.
- Barn som strevar med lek og leikestrategiar treng vaksne som deltar og veildar i leiken.
- Uteleik - utviklingsområde Espira Blikk; “ Dei vaksne sin deltaking i uteleiken” Dela i leikesoner og aktivitetar.
- Bruka friluftsliv og naturen rundt oss aktivt i undring og lek, skapa fellesskap i barnegruppa gjennom dette. Studera naturen gjennom heile året.
- Bruka Forskarfabrikken.
- Den autoritative vaksne skal vera responderande overfor barnet.

Barnehagen skal fremme danning

Personalet i barnehagen skal:

- tilrettelegge for meningsfulle opplevelser og støtte barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse
- støtte barnas aktivitet, engasjement og deltakelse i fellesskapet
- synliggjøre og verdsette ulike behov, meninger og perspektiver i fellesskapet
- legge merke til, anerkjenne og følge opp barnas perspektiver og handlinger
- utfordre barnas tenkning og invitere dem inn i utforskende samtaler
- synliggjøre og fremheve mangfold og ulikhet som grunnlag for opplevelser, utforsking og læring

Slik arbeider vi for å fremme danning:

Være saman: Den autoritative vaksne er støttande og har respekt for barnet sitt behov for sjølvstendighet. Det er viktig at barna har eit positivt sjølvbilde og er trygge på seg sjølv og dei rundt seg.

- Barna må få oppleve seg sjølv som verdifulle og godtatt av andre.
- Personalet skal sjå kvart enkelt barn, alder og utvikling.
- Hjelpa barna med gode ferdigheiter for kommunikasjon, refleksjon og konfliktløysingar. Ha interesse for barna sin måte å kommunisera på og opprettholda ein god dialog på deira grunnlag.
- La barna utvikla kunnskapshaldningar og verdiar saman.
- Bekrefte det barna seier og gjer.
- Anerkjenna barna sine følelsar og tolka barna sine nonverbale uttrykk – setje ord på dette saman med barna.
- Oppfordra barna til å stilla spørsmål, og til å tenkja sjølv, slik at dei kan utvikla evne til å reflektera og ta eigne val.

- Barnehagekvardagen skal vera prega av meistring, humor og glede i eit sosialt og kulturelt fellesskap.
- Personalet skal samtala med barna rundt bordet ved måltidet, lesegrupper, barnesamtalar, leikegrupper osv.
- Oppmuntra barna til å fortelja om eigne tankar, følelsar og opplevsar. Ivareta dei gode samtalane.
- Sjå barna for det dei er, og ikkje for det dei kan. Eks.: “ Sjå kor glad Anne blei då du hjalp/delte/trøysta ho. No var du god. Så modig du var som våga å klatra heilt til topps. Å, for ein god klem, no blei eg glad”.
- Personalet skal vera gode forbilde – rollemodellar.
- Lytte til barna.
- Verdiformidlingsplan – alle er unike og like verdifulle. Her tar me opp tema som til dømes; likeverd og likestilling, empati/rolletaking, rettferd, fridom, hjelpa andre, dela, omsorg for andre, vera venner, omsorg for dyr og naturen.
- Tema om nærmijø. Moster Amfi - kulturløype, kulturhistorisk museum. Familien.

Barnehagen skal fremme læring

Personalet i barnehagen skal:

- sørge for et inkluderende fellesskap og legge til rette for at barn kan bidra i egen og andres læring
- legge til rette for helhetlige læringsprosesser som fremmer barnas trivsel og allsidige utvikling
- være oppmerksomme på barnas interesser og engasjement og legge til rette for læring i ulike situasjoner og aktiviteter
- støtte og berike barnas initiativ, undring, nysgjerrighet, kreativitet, læringslyst og tiltro til egne evner
- utvide barnas erfaringer og sørge for progresjon og utvikling i barnehagens innhold
- støtte barnas refleksjoner rundt situasjoner, temaer og fenomener og skape forståelse og mening sammen med dem
- sørge for at alle barn kan få rike og varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelser

Slik arbeider vi for å fremme læring:

- Barna skal få undra seg og eksperimentere for så å lære.
- Alderstilpassa aktivitetar slik at alle barna har noko å strekka seg etter.
- Leggja til rette for progresjon ved å tilby materiell, aktivitetar og vanskelegheitsgrad som samsvarar med barna si utvikling og modenheit. Viktig at alle har noko å strekka seg etter.
- God balanse mellom den frie leiken og tilrettelagte aktivitetar.
- Læring gjennom lek.
- Læring ved bruk av sansane og kroppen.
- Ta barna sine interesser på alvor og styrkje disse.
- Undra seg saman med barna utan alltid å gje og vita svaret.
- Undra seg ilag med barna over små ting i naturen – blomster/fuglar /dyr og småkryp.
- Undra seg ilag med barna over årstidene - følgja utviklinga gjennom året.
- Forskarfabrikken.
- Matteprosjekt.
- Tysdag 10.november - World Science Day/Verdens vitenskaps dag - realfag.
- Tema – og prosjektarbeid. Eks.: Stein.
- Samlingsstunder med ulikt innhald – lagt opp etter barna sin alder og interesser.
- Gode relasjonar, der alle skal bli sett, høyrd, respektert og tatt på alvor.
- Den autoritative vaksne bygge gode og varme relasjonar til barnet gjennom lek.

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

Personalet i barnehagen skal:

- støtte barnas initiativ til samspill og bidra til at alle kan få leke med andre, oppleve vennskap og lære å beholde venner
- samtale om normer for samhandling og invitere barna til å utforme normer for samhandling i fellesskap
- støtte barna i å ta andres perspektiv, se en sak fra flere synsvinkler og reflektere over egne og andres følelser, opplevelser og meninger
- støtte barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner
- forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre

Slik arbeider vi for å fremme vennskap og fellesskap:

- Kapasitet bygging av vaksenrolla gjennom "Være saman" - gje personalet kunnskap om kva som kjenneteiknar mobbe adferd hos barnehagebarn – dette fører til at dei kan gripe inn på eit tidleg tidspunkt.
- Forebyggja, stoppa og følgja opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenking og uheldige samspelmønstre.
- Støtta barna sitt initiativ til samspel og bidra til at alle kan få leike med andre, oppleve vennskap og lære å halda på venner.
- Samtale om normer for samhandling og invitere barna til å utforma normer for samhandling i fellesskap.
- Vaksen tilstedeværelse er svært viktig når ein skal fremja vennskap og fellesskap.
- Den autoritative vaksne er med å skapa ein varm og inkluderande atmosfære, og legg til rette for opplevingar som skapar kjensle av fellesskap.
- Bruke "Være saman" og "Løveloven" til å snakke om vennskap og korleis me er med kvarandre.
- Personalet skal sjå at ingen er åleine og at alle har nokon å leika med/vera venn med – byggja gode relasjonar.
- Støtte barna i å ta andre sitt perspektiv, sjå ei sak frå fleire sider og reflektere over egne og andre sine kjensler, opplevingar og meiningar.
- Støtte barna i å setje egne grenser, respektere andre sine grenser og finne løysningar i konfliktsituasjonar. Lære barna at når nokon seier stopp/nei - då må ein slutte.
- Leikegrupper , felles turar, felles arrangement og felles samling for heile barnehagen ein gong i månaden.
- Fredag 19.mars 2021(dagen er 20.mars - laurdag) - Internasjonal dag for glede.

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Personalet i barnehagen skal:

- anerkjenne og respondere på barnas ulike verbale og non-verbale uttrykk og støtte deres språkutvikling
- stimulere barns verbale og non-verbale kommunikasjon og legge til rette for at alle barn involveres i samspill og i samtaler
- sørge for at alle barn får varierte og positive erfaringer med å bruke språk som kommunikasjonsmiddel, som redskap for tenkning og som uttrykk for egne tanker og følelser
- være bevisst på sine roller som språklige forbilder og være lydhøre i kommunikasjon med alle barn
- følge med på barnas kommunikasjon og språk og fange opp og støtte barn som har ulike former for kommunikasjonsvansker, som er lite språklig aktive, eller som har sen språkutvikling
- bidra til at språklig mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen, støtte flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål og samtidig aktivt fremme og utvikle barnas norsk-/samiskspråklige kompetanse

Slik arbeider vi for å fremme kommunikasjon og språk:

- Me jobbar med Espira Blikk der det er fokus på blant anna - korleis personalet jobbar med språk og kommunikasjon. Me jobbar med Språkløyper (Utvikla av Universitetet i Stavanger) og Språksprell. Me brukar "Snakkepakken".
- Fredag 23.april 2021 – Verdens språkdag - fokus på språk.
- Små lesegrupper kvar dag – alle skal bli lest for kvar dag. "Bade" barna i bøker. Bruke leselogg.
- Bøker tilgjengelege for barna – hyller og bokkassar.
- Språkleikar, teater, rim/regler, konkretar. Felles for heile kommunen.
- Bruka påkledning/stelle og leikesituasjon, som ein til ein kontakt – den gode samtalen.
- Bruka måltida som samtaletid med eit eller fleire barn – den gode samtalen.
- Setja ord på ting, eks: "Vil du ha leverpostei på skiva – kontra – vil du ha sann?" Setja ord på alt ein gjer.
- Kalla ein hund for hund – ikkje "voff".
- Personalet skal vera bevisst på kva me seier og korleis me snakkar med barna.
- Strekkja oss for å forstå nonverbal kommunikasjon – setja ord på det ein trur barnet formidlar.
- Forstå og sjå/lesa kroppsspråk.
- Tilstadeverande, lyttande, anerkjennande og pålogga vaksne.
- Me er autoritative vaksne som lyttar til barnet og gjer respons til barnet.

Barns medvirkning

Rammeplanen sier at barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få uttrykke sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.

Slik arbeider vi for å ivareta barns rett til medvirkning:

- Personalet skal sjå til at barna sin rett til medverknad skal vera tilpassa alder og vilkår.
- Ta tak i barna sine initiativ og interesser og ha barna i fokus. Eks: Barn son er opptatt av fising – lage fiskeleikekrok med båt, garn og fisk.
- Prosjektarbeid.
- Fleksible i forhold til planar.
- Fleksible og tydelege vaksne som anerkjenner/verdset barna.
- Ein autoritativ vaksen er tydeleg og grensesetjande - varm

Samarbeid med foreldrene

Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene, jf. barnehageloven §§ 1 og 4. Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet. Foreldresamarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

Slik arbeider vi for å fremme et godt samarbeid mellom hjem og barnehage:

- God dialog ved levering og henting. Gode rutinar på avdelingane, som sikrar at informasjon gitt frå foreldre om morgonen, blir formidla vidare til resten av personalet på avdelinga.
- Når barnet kjem til barnehagen, skal personalet ønskje det velkommen med namn.
- Når barnet skal heim frå barnehagen skal personalet støtta barnet i å fortelja noko som har hendt i løpet av dagen. Oppmuntra barnet til å fortelja.
- Fokus på ein god og trygg start.
- Foreldresamtalar haust og vår.
- Førstegongssamtalar med alle nye foreldre og barn.
- Felles foreldremøte for alle avdelingane ved oppstart av nytt barnehageår.
- Foreldrekaffi, foreldrefrukost, festar, sommarfest, tilstellingar.
- Spireportalen.
- Samarbeidsutvalet.

Overganger

Når barnet begynner i barnehagen

Rammeplanen sier at barnehagen, i samarbeid med foreldrene, skal legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet opplever tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.

Vi følger Espiras standard for tilvenning i barnehagen. Se vedlegg.

Overganger innad i barnehagen

Rammeplanen omtaler også overganger innad i barnehagen. Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barn og personale når de bytter barnegruppe.

Vi følger Espiras standard for bytte av avdeling. Se vedlegg.

Overgang barnehage og skole

Ifølge rammeplanen skal barnehagen i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barnet kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuell skolefritidsordning. Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skolen. Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen.

Vi følger Espiras standard for de eldste barna i barnehagen, Skolespirene. Se vedlegg.

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Ifølge rammeplanen skal barnehagen være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.

Planlegging

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen.

Slik arbeider vi for å sikre gode planleggingsprosesser:

- Planleggingsdagar: 7. September, 13. November, 29. Januar, 15. Mars og 14. Mai.
- Morgon møter - morgonrunden.
- Leiarteamsmøter - alle barnehagelærarane - pedagogisk drøfting.
- Personal møter - heile personalet.
- Avdelingsmøter - avdelingsvis.
- Temasamlingar.
- Kurs.
- Utviklingssamtalar.

Vurdering

Rammeplanen sier at barnehagen jevnlig skal vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.

Espira BLIKK

Espira har utviklet sin egen systematiske vurderingsmetodikk. Vi kaller den Espira BLIKK. I Espira BLIKK vurderes de ansattes pedagogiske praksis og samspill med barna opp mot kjennetegn på kvalitet, utledet fra rammeplanen. Etter vurderingene setter barnehagene mål og tiltak for utviklingsområder.

Spireportalen

Gjennom det digitale verktøyet Spireportalen har Espira en digital plattform for planlegging og dokumentasjon av den pedagogiske virksomheten, samt for kommunikasjon med foreldre.

Slik arbeider vi for å sikre god vurderingspraksis:

- Barnegruppa og kvart enkelt barn sin utvikling, læring og trivsel skal observerast og vurderast av personalet heie tida, for å sikra utvikling og læring, for å gje ny kunnskap og som igjen gjev grunnlag for ny planlegging.

- Det pedagogiske arbeidet på avdelingane skal vurderast og dokumenterast kvar månad.
- Innhald og arbeidsmåtar skal vurderast av personalet. Foreldre svarar på brukarundersøking, som gjev grunnlag for ny kunnskap og ny planlegging.
- Samtalar med barna før, i og etter aktivitetar – barnesamtalar.
- Vurdering skal alltid ta utgangspunkt i korleis barna har hatt det i dei ulike aktivitetane.
- Gjennom arbeidet med Espira BLIKK utviklar me ein felles vurderings- og tilbakemeldingskultur med andre barnehagar i Espira. Eigen vurdering - VI kvart år, og vurdering utanfrå - VU anna kvart år.
- Årsplan skal vurderast av personalet, samarbeidsutvalet og foreldra kvart år, for å gje grunnlag for ny planlegging og sikra progresjon og utvikling.

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte

Rammeplanen sier at barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Tilretteleggingen skal vurderes underveis og justeres i tråd med barnets behov og utvikling.

Barnehagen skal sørge for at barn som mottar spesialpedagogisk hjelp, inkluderes i barnegruppen og i det allmennpedagogiske tilbudet.

Slik sørger vi for tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte:

- Personalet skal gje alle barn eit likeverdig og inkluderande allmennpedagogisk tilbod, slik at dei kan delta ut ifrå egne behov og føresetningar i barnegruppa.
- Dersom eit barn ikkje har utbytte av det allmennpedagogiske tilbodet, skal personalet opplysa foreldra om retten til å krevja sakkunnig vurdering om at barnet har behov for spesialpedagogisk hjelp.
- Me skal ha tett dialog/samarbeid med føresette og eventuelle instansar.
- Kompetanseutvikling hos personalet.
- Me skal dela opp i små grupper - få barn i gruppene. Leike-, aktivitets- og lesegrupper.
- Me har teikn-til-tale, dagtavler, språkgrupper og leikegrupper.
- Me skal passe på at barnet får del i det daglege livet og opplegg på avdelinga.
- Evaluering av gruppesamansetninga undervegs.
- Inkludering.
- Godt samarbeid med PPT, helsestasjon, foreldre.

Barnehagens arbeidsmåter, progresjon og barnehagens digitale praksis

Ifølge rammeplanen skal barnehagens arbeidsmåter ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Barnehagen skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet.

Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal støtte opp om barns læringsprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn.

Espiras satsinger på de yngste og de eldste barna

Espira har egne satsinger for de eldste barna, skolespirene, og for tilvenning av de yngste barna, småspirene.

Småspirene

En trygg start er fundamentet for en god barnehagetid. I Espira skal vi gi barn og foreldre en god oppstart og tilvenningstid i barnehagen.

Omsorg, trygghet, tilknytning, godt foreldresamarbeid og barnets beste står i sentrum for tilvenningstiden. Vi skal gjøre vårt beste for at alle barn og familier starter barnehagelivet på en god måte.

Skolespira

I Espira skal barna få gode opplevelser med å være eldst i barnehagen. De skal møte arbeidsmåter og få erfaringer som er tilpasset det de er opptatt av og interesserte i. Alle Espiras barnehager har en ansatt med særlig ansvar for skolespira-tilbudet. Denne ansatte deltar også i nettverk med andre skolespira-ansvarlige i Espira, der de utveksler kunnskap og erfaringer og lærer av hverandre.

I skolespiregruppa skal barna også bli kjent med skolen og hva som venter dem slik at overgangen til skolen blir trygg og god. Alle våre barnehager samarbeider med skolene barna skal begynne på.

Slik arbeider vi for å sikre progresjon for de yngste barna (Småspirene) i barnehagen:

- Personalet vektlegg vennskap, fellesskap, delaktighet og inkludering.
- Sensitive voksne som ser og forstår barna ut fra non-verbal kommunikasjon. Det krev voksne som er nær og tett på barna, det vil skape ro og tryggleik, som igjen er grunnlag for all læring og utvikling.
- Glede, meistring, følelsar - trykkleik.
- Me skal leggja til rette for fysisk utfolding, der barna får bruka kroppen sin i lek og aktivitetar.

- Barna er ute minst to gonger til dagen – ute på leikeplassen, tur til Lavoen, tur i ulendt terreng, puter/madrasser tumleplass inne, sykklar tilpassa alder/storleik/funksjonsnivå, musikk, dans og song, ulike aktivitetar som stimulerer sansane, samlingar med bruk av konkretar, lese bøker, ha gode leiker som tåler ein “støyt”, madrasser og andre sitteplasser på golvet som gjer det enklare for dei vaksne å vera saman med barna på golvet.
- I arbeidet med dei yngste barna har me fokus på gjentaking, både ved å dra inn nye element, men også ved å gjera det fleire gongar.
- Dei vaksne skal vera eit “støttande stillas” - gjera ting saman med barna – til slutt klarer dei det sjølv.
- Utforming av rommet – gje rom for rørsle og leik.
- God tilgang til bøker.

Slik arbeider vi for å sikre progresjon for de mellomste barna i barnehagen:

- Barna treng vaksne som er fullt til stede og som ser og høyrer kvart enkelt barn og deira behov- veileidar.
- Barna er no i ein lausriving prosess – vil bestemma meir sjølv - meir sjølvstendige.
- Leikar meir saman med andre – venner – byggja relasjonar – samhandling.
- Motoriske utfordringar. Barna er meir og lengre tid ute, går lengre turar, har større og meir utfordrande uteområde.
- Tar ting meir på sparket.
- Rolleleik – personalet legg til rette for god rolleleik – gruppestorleik og samansetting – tilgang på leike materiale – rom/plass - leike soner.
- Tema og aktivitetar/prosjekt. Forskarfabrikken.
- Lesegrupper, samtalegrupper. God tilgang til bøker. Bruke Språkløyper og satsingsområdet Språk.

Slik arbeider vi for sikre progresjon for de eldste barna (Skolespirene) i barnehagen:

- Me skal gje barna dei beste forutsetningar for livslang læring, og det inneber at arbeidet skal bidra til å styrkja barna si sjølvkjensle og identitet. Arbeidet skal gje auka læringslyst, fremma språkutviklinga, stimulera interessa for dei ulike fagområda og samarbeid med andre.
- Personalet skal vera på logga og sjå og høyra alle barna.
- Barna er meir og meir sjølvstendige, treng fortsett støtte/veiledning. Blir oppfordra og oppmuntra til å prøva å løysa konflikhtar sjølv.
- Øva seg på sjølvstendigheit i forhold til det å begynna på skulen; påkledning, toalett, vente på tur, ta hensyn til andre, konsentrasjon.
- Relasjonsbygging – vennskap – tryggleik.
- Teama/prosjektarbeid - gje konkrete opplevingar og erfaringar i samspel med andre barn. Ta utgangspunkt i barna sine interesser – barna sin medverknad.
- Forskarfabrikken.

- Lekespira – tverrfagleg fokus.
- Lesegrupper – gode og utviklende bøker. Besøk på biblioteket – lesestunder.
- Lengre turar og styrking av fellesskapet. Lavoen i skogen, leikeplassen, skog, mark og sjø. Turar til Moster Amfi – kulturhistorisk museum.
- Gym i gymsalen på skulen.
- Spireleikane – felles med alle Espira barnehagane på Bømlo og Halsnøy. Vårsprett.
- Rollelik – fri lek inne og ute.
- Matpakkeprosjekt – sunt kosthold.
- “Bjørnis” - prosjekt med Brannvesenet.
- Trafikk sikkerhet.

Barnehagens fagområder

I rammeplanen er det definert syv fagområder som barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter. Ifølge rammeplanen skal barnehagen se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Fagområdene i rammeplanen tilsvarer i stor grad de fagene barna senere møter i skolen.

Spirene

De ulike «Spirene» i Espira representerer alle fagområdene i rammeplanen. I Espira ser vi fagområdene i sammenheng. Vi jobber helhetlig, tverrfaglig og ofte tema- eller prosjektbasert med alle fagområdene.

Espiras satsingsområder

Espira har tre satsingsområder: **Språk, realfag og bevegelse**. Disse områdene er viktige for barns helhetlige utvikling og livslange læring. I Espira skal alle barn møte disse satsingsområdene på varierte og spennende måter.

Slik arbeider vi med fagområdene og satsingsområdene i år:

- Me synleggjer fagområda me brukar på vekeplanar og rapportar i Spireportalen.
- Me bruker fagkort kvar dag.
- Me jobbar tverrfagleg i tema, prosjekt, samlingsstunder, aktivitetar, språkløyper og på turar.
- Me dokumenterer tverrfaglegheit i ulike tema og prosjekt ved å bruka refleksjonsdelen i rapportar, Spireportalen.

- Prosjekt/fokusområder: Me har fokus på språk - Språksprell, Språkløyper og Espira Blikk- Formålet med innhaldet i barnehagen, “ Være saman” - Autoritative voksen rolla og relasjonsarbeid i barnehagen. Inkluderande barnehage og skulemiljø - forebygging og avdekking av mobbing og krenking.
- Espira Blikk – prosjektarbeid etter VU - “ Vaksne si deltaking i lek ute”. “ Pedagogisk leikemiljø” “ Overgangar” Alle skal jobba aktivt med dette – og det blir evaluert på møter.
- Språkløyper: Lesegrupper kvar dag – alle skal bli lest for - loggføring - gode og tilgjengelege bøker.
- “ Være saman” - Den autoritative voksen stilen og relasjonsarbeid i barnehagen.
- Satsingsområder: Espira Blikk
 - Språk - lese kvar dag, samtalar og aktiv bruk av språk.
 - Realfag – Forskerfabrikken, matteprosjekt.
 - Rørsle - turar, gym og lek.
 - Være saman
 - Inkluderande barnehage og skule

Vedlegg

Espiras standard for når barnet begynner i barnehagen

Målsettingen med Småspirestandarden er at alle barn som begynner i Espiras barnehager får en god start i barnehagen. Småspirestandarden omfatter tre faser:

- Før barnet starter i barnehagen
- De første dagene i barnehagen
- Oppfølging av tilvenningsperioden etter 2-8 uker

Småspirestandarden følges av maler for velkomstbrev til foreldre og skjema for oppstartsamtale og oppfølgingssamtale etter 2-8 uker.

Fase 1 - Før barnet begynner i barnehagen

- Foreldre skal få tilbudsbrev i mappe med brosjyremateriell.
- Når plassen er akseptert etableres kontakt med foreldrene.
- Velkomstbrev sendes til foreldrene i god tid før oppstart
- Alle barn skal få tilbud om å besøke barnehagen før oppstart.
- Det skal avholdes et felles foreldremøte eller en foreldresamtale før oppstart, for eksempel tidlig i juni

Fase 2 - De første dagene

- En avtalt kontaktperson tar imot barnet og foreldrene de første dagene, og sørger for at barnet gradvis blir kjent med flere barn og voksne.
- Foreldrene tilbys oppstartsamtale senest etter en uke, dersom denne ikke er avholdt før oppstart
- Lengde og tidspunkt for tilvenning skal avtales og justeres i dialog med foreldrene med bakgrunn i barnets behov. Foreldrene skal minimum være tilstede sammen med barnet i 3-5 dager.
- Foreldrene tar seg av de daglige rutinene med sitt barn i starten (mat, bleieskift, påkledning osv.) Personalet nærmer seg gradvis.
- Personalet skal være sensitive mot barnets behov og gi barnet den støtten det trenger.
- Personalet skal være imøtekomende.
- Personalet skal sørge for en god struktur, organisering og forutsigbarhet gjennom fast dagsrytme og faste aktiviteter.
- Barnehagen legger til rette for at barnet blir kjent med mindre grupper av barn om gangen.

Fase 3 - Oppfølging av tilvenningsperioden

- Tilvenningsperioden vil i de fleste tilfeller regnes som avsluttet etter 2-8 uker.
- Personalet skal invitere til løpende dialog og tilbakemeldinger fra foreldrene underveis i tilvenningsperioden.
- Barnehagen skal gjennomføre en oppfølgingssamtale 2-8 uker med foreldrene etter barnets oppstart i barnehagen.

Espiras standard for når barnet bytter avdeling

- Det skal tas en velbegrunnet beslutning, i dialog med foreldrene, om barnets overgang
- Når beslutningen er tatt skal foreldrene få tilbud om en overføringssamtale før oppstart på ny avdeling.
- Barnet skal få tid til å besøke ny avdeling før oppstart.
- Barnets garderobeplass skal være klargjort til barnets første dag på ny avdeling.
- Relevant informasjon om barnet overføres mellom avdelinger.
- Det avtales en kontaktperson for barnet og foreldrene i forbindelse med overgangen.
- Kontaktpersonen støtter barnet i å etablere trygge og gode relasjoner, samt sørger for at foreldrene får nødvendig informasjon i overgangsperioden.

**Ordet «avdeling» er valgt fordi det er denne måten flest barnehager i Espira organiserer seg på. Standarden gjelder uansett organiseringsform.*

Skolespira-standarden

Gjennom meningsfylte prosjekter og aktiviteter skal skolespirene få et fantastisk siste år i barnehagen. De skal få de beste forutsetningene for livslang læring og oppleve sammenheng i overgangen mellom barnehage og skole.

Espiras barnesyn skal prege arbeidet i skolespira:

«Barn er fylt av fantastiske evner og egenskaper. De søker hele tiden å skape mening i samhandling med omverdenen. Barna i våre barnehager skal oppleve oss som deltakere i meningsskapingen i et trygt, omsorgsfullt og inspirerende miljø.»

Rammer for skolespira:

- minimum 6 timer til skolespireaktiviteter hver uke
- en pedagog har ansvar for organisering og gjennomføring i barnehagen
- deltagelse i skolespira-nettverk for ansvarlig pedagog
- minimum 3 ganger pr. år
- etablering av kontakt med skolen(e)

Skolespira-standarden

Gjennom meningsfylte prosjekter og aktiviteter skal skolespirene få et fantastisk siste år i barnehagen. De skal få de beste forutsetningene for livslang læring og oppleve sammenheng i overgangen mellom barnehage og skole.

Espiras barnesyn skal prege arbeidet i skolespira:

«Barn er fylt av fantastiske evner og egenskaper. De søker hele tiden å skape mening i samhandling med omverdenen. Barna i våre barnehager skal oppleve oss som deltakere i meningsskapingen i et trygt, omsorgsfullt og inspirerende miljø.»

Rammer for skolespira:

- minimum 6 timer til skolespireaktiviteter hver uke
- en pedagog har ansvar for organisering og gjennomføring i barnehagen
- deltagelse i skolespira-nettverk for ansvarlig pedagog
- minimum 3 ganger pr. år
- etablering av kontakt med skolen(e)

Pedagogisk kalender 2020/2021

HAUST			VINTER				VÅR			SOMMAR	
Tema/fokusområder: -Bli kjent – tryggleik - små spirene -Vennskap - Skulespira -Relasjonar -Haust -Språk, språkløyper, realfag, Forskarfabrikken, rørsle, Være saman,Sunn mat			Tema/fokusområder: - Vennskap - Skulespira -Relasjonar - Jul - Vinter -Språk, språkløyper, realfag, Forskarfabrikken, rørsle Være saman,Sunn mat				Tema/fokusområder: -Vennskap - Skulespira -Relasjonar -Påske -Vår -Språk, språkløyper,realfag, Forskarfabrikken,rørsle, Være saman, Sunn mat			Tema/fokusområde: -Vennskap -Skulespira .Relasjonar -Pinse -Sommar Språk,språkløyper,realfag, Forskarfabrikken, rørsle, Være saman, sunn mat	
august	september	oktober	november	desember	januar	februar	mars	april	mai	juni	juli
Nytt barnehageår 17/8 Bli kjent Tryggleik Bygge relasjonar	Foreldresamtalar med nye foreldre Planleggingsdag 7/9 Foreldremøte - felles og avdelingsvis Brannverndag	FN-Dagen 24/10 Foreldre-samtalar Trafikk dag	Foreldresamtalar Besøk i kyrkja Verdenes vitenskapsdag - jobbe med realfag - World Sience Day 10/11 Planleggingsdag 13/11	Adevent Juleverkstad Lucia Nissefest Juleavslutning - fest	Lage mat til fuglane Planleggingsdag 29/1	Markering av samefolkets sin nasjonal dag. Samisk tradisjon og kultur. Espira dagen - åpen dag.	Barnehagedagen Planleggingsdag 15/3. Internasjonal dag for glede 19/3	Påskefrokost med foreldre/foresatte Påskeharen Verdens språk dag - fokus på språk 23/4 Besøk i kyrkja Overføringssamtaler med skulen Foreldresamralar	Planlegging gsdag 14/5 17. mai feiring Vårsprett Espira leikane for skulespirene felles med alle Espira barnehagane på Bømlø og Halsnøy	Sommerfest Innsamling til SOS barneby sin barnehage i Zimbave	Ferie Sommeraktiviteter

